

PM 2007-10-16

Dnr 2007:1928

FÖRTECKNING ÖVER REFORMFÖRDRAGETS ÄNDRINGAR I NUVARANDE FÖRDRAG

På hur många områden/artiklar, tas den nationella vetorätten bort i reformfördraget jämfört med det idag gällande fördraget? Kan vi få en förteckning över de dessa nya områden med artikelhänvisning?

På hur många områden/artiklar får Europaparlamentet medbeslutanderätt där det inte har det idag. Kan vi få en förteckning över dessa nya områden/artiklar?

På hur många områden EU ges ny kompetens, jämfört med existerande fördrag. Kan vi få en förteckning över dessa nya områden/artiklar?

Förkortningar

EG = EG-fördraget. (I och med reformfördraget kommer EG-fördraget att döpas om till Fördraget om unionens funktionssätt. I denna promemoria används dock genomgående förkortningen EG.)

EP = Europaparlamentet

EU = EU-fördraget

GUSP = Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

KOM = Kommissionen

MS = medlemsstat

QMV = Kvalificerad majoritet

Inledande kommentar

Eftersom vissa artiklar i fördragen är uppdelade i flera delar med olika materiellt innehåll, ibland med olika beslutsregler för olika delar av artikeln, utgår redovisningen nedan inte alltid ifrån hela artiklar. Av samma anledning kan utredningstjänsten inte ge en bestämd siffra på hur många områden eller artiklar som övergår från ett beslutsförfarande till ett annat eftersom det beror på hur man räknar.

Notera vidare att den beskrivning som ges i kolumnen ”innehåll” är en kortfattad beskrivning som ska göra det möjligt att identifiera bestämmelsen ifråga; denna promemoria utgör inte en självständig ”guide” till reformfördraget.

Övergång till QMV i rådet och medbeslutande för EP

En sammanställning som de i tabell 1 och 2 nedan kompliceras av att reformfördraget i vissa fall byter ut hela artiklar eller avdelningar (vilka då kan få ett delvis nytt materiellt innehåll), vilket gör att en specifik rättslig

grund (artikel) i de nuvarande fördragen inte alltid har en direkt motsvarighet i de av reformfördraget ändrade fördragen. Bedömningsfrågor kan uppstå när artiklar inom ett visst politikområde till viss del byter materiellt innehåll. En del av dessa fall (bl.a. asylpolitiken¹) återfinns därför i tabell 3 (nya rättsliga grunder).

Jämförelsen har gjorts mot idag gällande beslutsregler, inklusive beslutsregler som har ändrats genom att fördragen föreskriver en förändring efter en viss tidsperiod och beslutsregler som har ändrats genom beslut i rådet.²

Tabell 1: Rättsliga grunder i nu gällande fördrag där reformfördraget innebär en övergång till QMV i rådet

Artikel	Innehåll
203 EG	Beslut för att fastslå turordningen för utövandet av rådets ordförandeskap.
202 EG	Regler för hur kommissionen ska utföra sina genomförandebefogenheter (reglering av kommittologin).
42 EG	Fri rörlighet för arbetstagare, inkl. samordning av socialförsäkringssystem. En MS kan dock begära att ett beslut hänskjuts till Europeiska rådet om beslutet negativt skulle påverka viktiga aspekter av landets sociala trygghetssystem.
47.2 EG	Antagande av direktiv för samordning av MS lagar om upptagande och utövande av förvärsverksamhet som egenföretagare, när genomförandet medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftning såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer.
107.5 EG	Ändring av vissa artiklar i ECBS-stadgan på förslag av kommissionen (ECBS = Europeiska centralbankssystemet).
71.2 EG	Transportpolitik, inklusive sådana bestämmelser som reglerar transportväsendet och vilkas tillämpning skulle kunna få allvarliga återverkningar på levnadsstandarden och sysselsättningen i vissa regioner samt på utnyttjandet av transportutrustningen.
66 EG och 34.1 EU	Samarbete mellan medlemsländernas förvaltningar på området frihet, säkerhets och rättvisa (straffrätt och polis-samarbete, asyl- och invandringspolitik, yttre gränskontroller, viseringar, civilrätt och annan politik som rör fri rörlighet för personer).
63.3 a EG	Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas förfaranden för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser famil-

¹ Asylpolitik och skydd av flyktingar och fördrivna personer omfattas dessutom redan av medbeslutandeförfarandet, eftersom den "första generationens" asyldirektiv är antagna, enligt EG-fördragets artikel 67.5 första strecksatsen.

² Det senare gäller rådets beslut 2004/927/EG om övergång till medbeslutandeförfarandet för inre och yttre gränskontroller, tredjelandsmedborgares fria rörlighet, främjande av balansen mellan EU-ländernas flyktingmottagning och åtgärder mot olaglig invandring.

	jeåterförening. (Avser invandringspolitiken.)
63.4 EG	Åtgärder som fastställer de rättigheter och villkor enligt vilka medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en MS får bosätta sig i andra MS.
31.1 a,b,c,d EU	Samarbete mellan MS straffrättsliga myndigheter när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut, underlättande av utlämning m.m. (rättslig grund för beslut om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden).
31.1 e EU	Harmonisering av straffrättsliga bestämmelser (minimiregler om brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och narkotikahandel).
31.2 EU	Eurojust
30.1 b, c, d EU	Samarbete mellan MS polismyndigheter, dock ej operativt samarbete.
30.2 EU	Europol
151 EG	Åtgärder på kulturområdet (stimulansåtgärder).
112 EG	Utnämning av ECB:s direktion

Tabell 2. Rättsliga grunder i nu gällande fördrag där reformfördraget innebär en övergång till "det ordinarie lagstiftningsförfarandet" (medbeslutande)

Artikel	Innehåll
202 EG	Regler för hur kommissionen ska utföra sina genomförandebefogenheter (reglering av kommittologin).
45 EG, andra stycket	Beslut om att regler om etableringsrätt inte ska gälla vissa sektorer.
49 EG, andra stycket	Beslut om att utöka principen om icke-diskriminering mot tjänsteföretagare till att även gälla tjänsteföretagare från länder utanför EU som etablerat sig inom EU.
52 EG	Liberalisering av särskild tjänst.
57.2 EG	Åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper
96 EG	Åtgärder för att eliminera snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden.
99.5 EG	Föreskrifter om det multilaterala övervakningsförfarandet (gäller medlemsländernas ekonomiska politik).
107.5 EG	Ändring av vissa artiklar i ECBS-stadgan på förslag av kommissionen (ECBS = Europeiska centralbankssystemet).
123.4 EG	Åtgärder när det gäller användningen av euron som valuta (artikel 123.4 utgår, ny rättslig grund blir artikel 111).
161 EG	Strukturfonderna och sammanhållningsfonden.
36 EG	Tillämpning av konkurrensreglerna inom jordbrukspolitiken
37.2 EG	Lagstiftning inom den gemensamma jordbrukspolitiken

62.2 a, i och iii EG	Viseringslistan (vilka länder vars medborgare behöver visering för inresa) samt enhetlig utformning av viseringar.
63.3 a EG	Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas förfaranden för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening. (Avser invandringspolitiken.)
63.4 EG	Åtgärder som fastställer de rättigheter och villkor enligt vilka medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en MS får bosätta sig i andra MS.
31.1 a,b,c,d EU	Samarbete mellan MS straffrättsliga myndigheter när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut, underlättande av utlämning m.m. (rättslig grund för beslut om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden).
31.1 e EU	Harmonisering av straffrättsliga bestämmelser (minimiregler om brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och narkotikahandel).
31.2 EU	Eurojust
30.1 b, c, d EU	Samarbete mellan MS polismyndigheter, dock ej operativt samarbete.
30.2 EU	Europol
133.2 EG	Fastställande av ram för genomförande av den gemensamma handelspolitiken.
181 a EG	Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land.
225 a EG	Upprätta särskilda rättsinstanser i EG-domstolen.
229 a EG	Ge domstolen behörighet att avgöra tvister om tillämpningen av rättsakter som rör industriellt rättsskydd.
245 EG	Ändring av EG-domstolens stadga
279 EG	Finansiella regler om genomförandet av EU:s budget (budgetförordningarna) och regler om finansiell kontroll.
283 EG	Tjänsteföreskrifter för EU-tjänstemän.

Nya rättsliga grunder

Nedan redovisas rättsliga grunder som tillkommer genom reformfördraget och som ger EU befogenhet att anta rättsakter inom ett visst politikområde. Redovisningen skiljer inte mellan rättsliga grunder som ger EU:s institutioner befogenhet att anta t.ex. direktiv och förordningar inom ett särskilt politikområde och befogenheter att anta beslut av mer institutionell karaktär som inte nödvändigtvis förändrar kompetensfördelningen mellan EU och medlemsländerna.

Som framgått ovan kan vissa av de nya rättsliga grunderna i tabellen nedan betraktas som ”nygamla” i meningen att själva innehållet i en idag existerande rättslig grund har förändrats i något avseende så att tillämpningsområdet kan anses ha utökats eller förändrats. Detta innebär att det krävs ett visst mått av bedömning i vissa fall, varför utredningstjänstens samman-

ställning kan skilja sig från andra, liknande sammanställningar. (Se not 4 för ett exempel.)

Det bör vidare noteras att många av de typer av åtgärder som får en ”egen” rättslig grund genom reformfördraget tidigare kan ha antagits genom en annan (mindre specifik) rättslig grund (ev. med hjälp av ”flexibilitetsklausulen”, art 308 EG). Det är därmed inte givet att de rättsliga grunder som listas nedan i praktiken innebär en utökning av EU:s befogenheter jämfört med idag.

Tabell 3. Nya rättsliga grunder

Artikel ³	Innehåll
9b 5) EU	Val av ordförande i Europeiska rådet.
9e EU	Utnämning av unionens höga representant för utrikes- och säkerhetspolitik.
7.2, andra strecksatsen EU	Beslut inom GUSP med QMV i rådet på förslag av unionens höga representant för utrikes- och säkerhetspolitik, som lagts fram på begäran av Europeiska rådet.
24 EU	Bestämmelser om skydd för enskilda personer i fråga om behandling av personuppgifter i medlemsstaterna inom ramen för GUSP, samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter.
28.3 EU	Beslut om förfaranden som ska garantera snabb finansiering av GUSP-åtgärd, och upprättande av en startfond för finansiering av åtgärder med militära konsekvenser.
30.2 EU	Beslut om stadgar, säte och verksamhet för Europeiska försvarsbyrån.
31 EU	Inrättande av permanent strukturerat samarbete inom säkerhets- och försvarspolitiken.
33.6 EU	Beslut om förenklat förändringsförfarande (av fördraget om unionens funktionssätt).
33.7 EU	Beslut om övergång från enhällighet till QMV på något område (passerell) eller om övergång från särskilt till ordinarie lagstiftningsförfarande.
35 EU	Bestämmelser om utträde ur unionen.
14 EG	Principer och villkor för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.
15 a EG	Bestämmelser om skydd för enskilda personer när det gäller behandling av personuppgifter inom EU-rättens tillämpningsområde och om den fria rörligheten av sådana uppgifter. (Tidigare antagits genom art 95 EG)
20 EG	Direktiv som föreskriver samordnings- och samarbetsåtgärder som behövs för att säkerställa diplomatiskt och konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredjeland.
21 EG	Bestämmelser om förfaranden och villkor för medborgarinitiativ.
58.4 EG	Beslut om att restriktiva skatteåtgärder mot tredjeland är

³ Avser artikel i EG- eller EU-fördraget såsom ändrat av reformfördraget. Observera att reformfördraget innebär att flera artiklar omnumreras.

	förenliga med fördragen.
64 EG	Beslut om former för hur MS och KOM ska utvärdera genomförandet av politiken som rör ”området med frihet, säkerhet och rättvisa”.
67a EG	Ram för administrativa åtgärder avseende kaptialrörelser, t.ex. frysning av tillgångar som tillhör fysiska eller juridiska personer (inom EU) för att bekämpa terrorism
69.2 d) EG	Stegvis införande av ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna.
69.3 EG	Bestämmelser om pass, id-kort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument för att säkerställa unionsmedborgares fria rörlighet.
69a EG	Beslut om en gemensam politik avseende asyl, subsidiärt skydd och tillfälligt skydd. Omfattar bl.a. en enhetlig asylstatus som ska gälla i hela EU, en enhetlig status för subsidiärt skydd, ett gemensamt system för tillfälligt skydd för fördrivna personer i massflyktssituationer och gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla asylstatus eller subsidiärt skydd. ⁴
69b d) EG	Åtgärder för bekämpning av människohandel, särskilt handel med kvinnor och barn.
69b.3 EG	Avtal med tredjeland om återsändande av utvisade eller avvisade tredjelandsmedborgare.
69b.3 EG	Åtgärder för att stödja MS integrationspolitik (ej harmonisering av lagstiftning).
69d.2 e) EG	Åtgärder för faktiskt tillgång till rättslig prövning (inom det civilrättsliga samarbetet).
69d.2 g) EG	Utveckling av alternativa metoder för att lösa tvister (inom det civilrättsliga samarbetet).
69d.2 h) samt 69e.1 c) EG	Stöd till utbildning av domare och övrig personal inom rättsväsendet.
69d.3 EG	Beslut om övergång till QMV för familjerätt (passerell).
69e.2 EG	Minimidirektiv om ömsesidig tillåtlighet av bevis mellan MS, personers rättigheter vid straffrättsliga förfaranden, brottsoffers rättigheter m.m.
69f EG	Minimiregler om brottsrekvisit och påföljder inom fler områden av brottslighet, samt möjlighet att tillföra ytterligare brottstyper efter enhälligt beslut. ⁵
69g EG	Åtgärder för att stödja förebyggande av brottslighet i MS (ej harmonisering av lagstiftning).
69h.1 sista stycket EG	Villkor för deltagande av EP och nationella parlament i utvärdering av Eurojusts verksamhet.
69i EG	Inrättande av europeisk åklagarmyndighet för att utreda

⁴ Att asylpolitiken klassats som ny rättslig grund, istället för att listas i tabell 1 och 2, beror på att det enligt idag gällande fördrag endast kan antas minimidirektiv inom asylpolitiken. Genom reformfördraget kan det utformas en ”gemensam politik”, vilket utgör en ej försumbar materiell förändring av den rättsliga grunden.

⁵ Jämför artikel 31.1 e) EU i tabell 1 och 2.

	och lagföra brott mot EU:s ekonomiska intressen. Möjlighet att utsträcka befogenheter till andra brott med enhälligt beslut.
69k.2 sista stycket EG	Bestämmelser för den kontroll av Europols verksamhet som ska genomföras av Europaparlamentet under medverkan av nationella parlament.
69l EG	Villkor för hur straffrättsliga och polisiära myndigheter får ingripa på andra MS territorier i samverkan eller samförstånd med myndigheterna i denna MS.
97a EG	Åtgärder för att skapa europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen och upprätta centraliserade system för beviljande av tillstånd, samordning och kontroll.
115a EG	För euroländerna: beslut om gemensamma ståndpunkter och om enad representation i internationella finansinstitutioner.
149 EG	Stimulansåtgärder för att främja europeisk idrott (ej harmonisering av lagstiftning).
152.4 c) EG	Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder för läkemedel och medicintekniska produkter.
152.5 EG	Stimulansåtgärder för att bekämpa de stora gränsöverskridande folksjukdomarna, åtgärder för övervakning av och bekämpning av allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa, samt åtgärder som avser skydd av folkhälsan när det gäller tobak och missbruk av alkohol (ej harmonisering av lagstiftning).
166.5 EG	Åtgärder för att genomföra det europeiska forskningsområdet (som komplement till ramprogrammet).
172a EG	Åtgärder för att utarbeta en europeisk rymdpolitik, vilket kan få formen av ett europeiskt rymdprogram (ej harmonisering av lagstiftning).
176a EG	Energipolitik.
176b EG	Turism (ej harmonisering av lagstiftning).
176c EG	Civilskydd (stödja och komplettera MS insatser, främja operativt samarbete m.m. ej harmonisering av lagstiftning).
176d EG	Administrativt samarbete för att stödja MS förmåga att genomföra unionsrätten (ej harmonisering av lagstiftning).
188i EG	Finansiellt bistånd till tredjeland.
188j EG	Humanitärt bistånd till tredjeland, inkl. inrättande av en europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd.
188n.6 EG	Avtal om EU anslutning till Europakonventionen för mänskliga rättigheter.
188r.3 EG	Bestämmelser för genomförande av solidaritetsklausulen.
201b a) EG	Beslut om rådskonstellationer.
254a.2 EG	Bestämmelser om en öppen, effektiv och oberoende europeisk administration.
256a.5 EG	Översyn av reglerna för sammansättning av regionkommittén och ekonomiska och sociala kommittén.

258 EG	Beslut om sammansättning av ekonomiska och sociala kommittén.
263 EG	Beslut om sammansättning av regionkommittén.
269 fjärde stycket EG	Genomförandebestämmelser för systemet med egna medel.
270a EG	Antagande av flerårig budgetram för EU:s budget.

Källor

Konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar. *Utkast till fördrag om ändring av fördraget om europeiska unionen och fördraget om upprättandet av europeiska gemenskapen*. CIG 1/1/07.

Europafördrag. EU- och EG-fördragen i deras lydelse enligt Nicefördraget. Fjärde upplagan. Norstedts juridik 2002.

Rådets beslut om att låta delar av de områden som omfattas av avdelning IV i tredje delen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen regleras av förfarandet i artikel 251 i det fördraget (2004/927/EG).

Europaparlamentet, utskottet för konstitutionella frågor. *Report on the Treaty establishing a Constitution for Europe (2004/2129(INI)*. A6-0070/2004.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A6-2004-0070+0+DOC+PDF+V0//EN&language=EN>

Piris, Jean-Claude. *The Constitution for Europe. A legal analysis*. Cambridge University Press, 2006.